Konstitutionsutskottets betänkande 2026/27:KU8

Insyn i handlingar som inhämtas genom beslag och kopiering vid husrannsakan (vilande grundlagsförslag)

Sammanfattning

I betänkandet anmäls för slutligt beslut ett vilande förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen. Utskottet föreslår att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget.

Förslaget innebär att en upptagning för automatiserad behandling som har kommit in till en myndighet genom att en informationsbärare har tagits i beslag i verksamhet som avser utredning av brott eller brottslig verksamhet eller internationell rättslig hjälp, eller kopierats vid en husrannsakan i sådan verksamhet, inte ska anses vara en allmän handling. Detsamma gäller en upptagning som har kommit in till en myndighet till följd av att myndigheten har tagit över ansvaret för den beslagtagna informationsbäraren eller kopian från husrannsakan. Om en upptagning tillförs en utredning av brott eller brottslig verksamhet eller annan verksamhet hos myndigheten ska den dock även fortsättningsvis utgöra en allmän handling.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Vilande förslag beslutat den 22 april 2026 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen (bet. 2025/26:KU33, rskr. 2025/26:214).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Vilande förslag 5
Utskottets anmälan och yttrande 5
Särskilt yttrande 6
Vilande förslag (V) 6
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 7
Vilande förslag 7
Bilaga 2
Vilande förslag 8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vilande förslag

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

Stockholm den 5 november 2026

På konstitutionsutskottets vägnar

Oscar Sjöstedt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Oscar Sjöstedt (SD), Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Mirja Räihä (S), Per-Arne Håkansson (S), Ulrik Nilsson (M), Caroline Täljeblad (V), Ludvig Aspling (SD), Magnus Haara (C), Mats Sander (M), Jan Riise (MP), Cecilia Engström (KD), Amalia Rud Stenlöf (S), Roger Hedlund (SD), Peter Hedberg (S), Erik Nygårds (L) och Talla Alkurdi (S).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Grundlagar stiftas genom två likalydande beslut (8 kap. 14 § regeringsformen). Genom det första beslutet antas grundlagsförslaget som vilande. Genom det andra beslutet antas grundlagsförslaget som slutligt. Det andra beslutet får inte fattas tidigare än att det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats.

Det är konstitutionsutskottets uppgift att anmäla vilande beslut i ärenden som rör grundlagar till kammaren för slutligt beslut (9 kap. 24 § riksdagsordningen).

Vilande förslag

Under riksmötet 2025/26 lade regeringen fram ett förslag till en ändring i tryckfrihetsförordningen (prop. 2025/26:71). Förslaget behandlades i konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU33 Insyn i handlingar som inhämtas genom beslag och kopiering vid husrannsakan.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Riksdagen beslutade den 22 april 2026 att som vilande anta regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen (bet. 2025/26:KU33, rskr. 2025/26:214).

Det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen finns förtecknat i bilaga 1. Förslaget i sin helhet finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Vilande förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

Jämför det särskilda yttrandet (V).

Förslagets innebörd i korthet

Det vilande förslaget om ändring i tryckfrihetsförordningen innebär att en upptagning för automatiserad behandling som har kommit in till en myndighet genom att en informationsbärare har tagits i beslag i verksamhet som avser utredning av brott eller brottslig verksamhet eller internationell rättslig hjälp, eller kopierats vid en husrannsakan i sådan verksamhet, inte ska anses vara en allmän handling. Detsamma gäller en upptagning som har kommit in till en myndighet till följd av att myndigheten har tagit över ansvaret för den beslagtagna informationsbäraren eller kopian från husrannsakan. Om en upptagning tillförs en utredning av brott eller brottslig verksamhet eller annan verksamhet hos myndigheten ska den dock även fortsättningsvis utgöra en allmän handling.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets anmälan och yttrande

Under riksmötet 2025/26 antog riksdagen som vilande det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som har redovisats i det föregående. Genom detta betänkande anmäler utskottet nu beslutet till kammaren för slutligt beslut.

Med hänvisning till vad utskottet anförde vid ärendets första behandling föreslår utskottet att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget.

Särskilt yttrande

Vilande förslag (V)

Caroline Täljeblad (V) anför:

Jag hade föredragit en annan utformning av övergångsbestämmelsen. I samband med att ärendet behandlades första gången väcktes en följdmotion med ett yrkande om ett tillkännagivande till regeringen om detta. Vänsterpartiet reserverade sig mot förslaget att avstyrka motionen men inte mot att anta grundlagsförslaget som vilande (bet. 2025/26:KU33). Jag vidhåller de synpunkter som anförs i reservationen men är inte beredd att förkasta det vilande förslaget, och avstår därför från att reservera mig.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Vilande förslag

Den 22 april 2026 beslutade riksdagen att som vilande anta det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som regeringen lagt fram i proposition 2025/26:71 (bet. 2025/26:KU33, rskr. 2025/26:214).

BILAGA 2

Vilande förslag

Förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 14 § tryckfrihetsförordningen[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 kap.
	14 §

Som allmän handling anses inte

1. ett brev, ett telegram eller någon annan sådan handling som har lämnats in till eller upprättats hos en myndighet endast för befordran av ett meddelande,

2. ett meddelande eller någon annan handling som har lämnats in till eller upprättats hos en myndighet endast för offentliggörande i en periodisk skrift som ges ut genom myndigheten,

3. en tryckt skrift, en ljud- eller bildupptagning eller någon annan handling som ingår i ett bibliotek eller som från en enskild har tillförts ett allmänt arkiv uteslutande för förvaring och vård eller forsknings- och studieändamål eller privata brev, skrifter eller upptagningar som annars har överlämnats till en myndighet uteslutande för något av de angivna ändamålen,

4. en upptagning av innehållet i en sådan handling som avses i 3, om upptagningen förvaras hos en myndighet där den ursprungliga handlingen inte skulle vara att anse som allmän.	4. en upptagning av innehållet i en sådan handling som avses i 3, om upptagningen förvaras hos en myndighet där den ursprungliga handlingen inte skulle vara att anse som allmän, *eller*
	5. en upptagning för automatiserad behandling som har kommit in till en myndighet genom att en informationsbärare har tagits i beslag i verksamhet som avser utredning av brott eller brottslig verksamhet eller internationell rättslig hjälp eller har kopierats vid en husrannsakan i sådan verksamhet eller till följd av att myndigheten har tagit över ansvaret för en sådan informationsbärare eller kopia från husrannsakan.

Det som föreskrivs i första stycket 3 om handlingar som ingår i bibliotek tillämpas inte på en upptagning i en databas som en myndighet har tillgång till enligt ett avtal med en annan myndighet, om upptagningen är allmän handling hos den myndigheten.

[1] Tryckfrihetsförordningen omtryckt 2022:1524.

Första stycket 5 tillämpas inte på en upptagning som har tillförts en utredning av brott eller brottslig verksamhet eller annan verksamhet hos myndigheten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande vid prövningen av ett överklagande av ett beslut att avslå en begäran att ta del av allmän handling som har meddelats före ikraftträdandet.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026